

**REZULTATI HRVATSKOG TURIZMA U RAZDOBLJU
COVID-19 PANDEMIJE
- izdanje 2022.**

SADRŽAJ

Uvodne napomene	3
Smještajni kapaciteti – ukupno	4
Promet hrvatskih zračnih luka	7
Komercijalni turistički promet prema vrstama smještajnih kapaciteta i klasterima.....	8
Distribucija turističkog prometa prema sezonama, ključnim vrstama smještajnih objekata i tržištima	11
Hoteli	13
Kampovi.....	15
Nautički charter	17
Obiteljski smještaj	19
Popunjenost smještajnih kapaciteta – ukupno, prema kategorijama objekata i top destinacijama	21
Hoteli	22
Kampovi.....	24
Obiteljski smještaj	26
Usporedba rezultata Hrvatske i ključnih konkurenata	28
Zaključne konstatacije	30

Uvodne napomene

Temeljem podataka jedinstvenog sustava evidentiranja i statističke obrade turističkog prometa na nacionalnoj razini (sustav eVisitor, uveden u 2016. godini), Hrvatska turistička zajednica donosi analizu turističkih kapaciteta i ostvarenja turističkog prometa Hrvatske u razdoblju vrhunca COVID pandemije (2020. i 2021. godina), uz usporedbu s predpandemijskim rezultatima te pokazateljima ključnih konkurenata. Prilikom sagledavanja podataka o kapacitetima i prometima prema vrstama smještajnih kapaciteta treba imati na umu kako je eVisitor strukturiran (u pogledu prikupljanja, obrade, a potom i izvješćivanja) klasifikacijom koju u tom pogledu nalaže Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, kao i svi prateći pravilnici o razvrstavanju i kategorizaciji objekata (ustanovljeni za različite vrste i podvrste objekata).

Smještajni kapaciteti – ukupno

Objekt Vrsta objekta	2016.	2019.	2021.	Indeks 21/19
Hoteli	170.696	177.032	179.193	101,2
Kampovi	248.487	249.837	254.005	101,7
Nekomercijalni smještaj	355.042	507.424	586.611	115,6
Objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu)	1.646	2.636	3.506	133,0
Objekti u domaćinstvu	506.356	629.440	601.677	95,6
Ostali ugostiteljski objekti za smještaj	108.484	130.034	137.917	106,1
Ostalo	6.504	11.909	10.587	88,9
Restorani	332	280	251	89,6
Ukupno	1.397.547	1.708.592	1.773.747	103,8

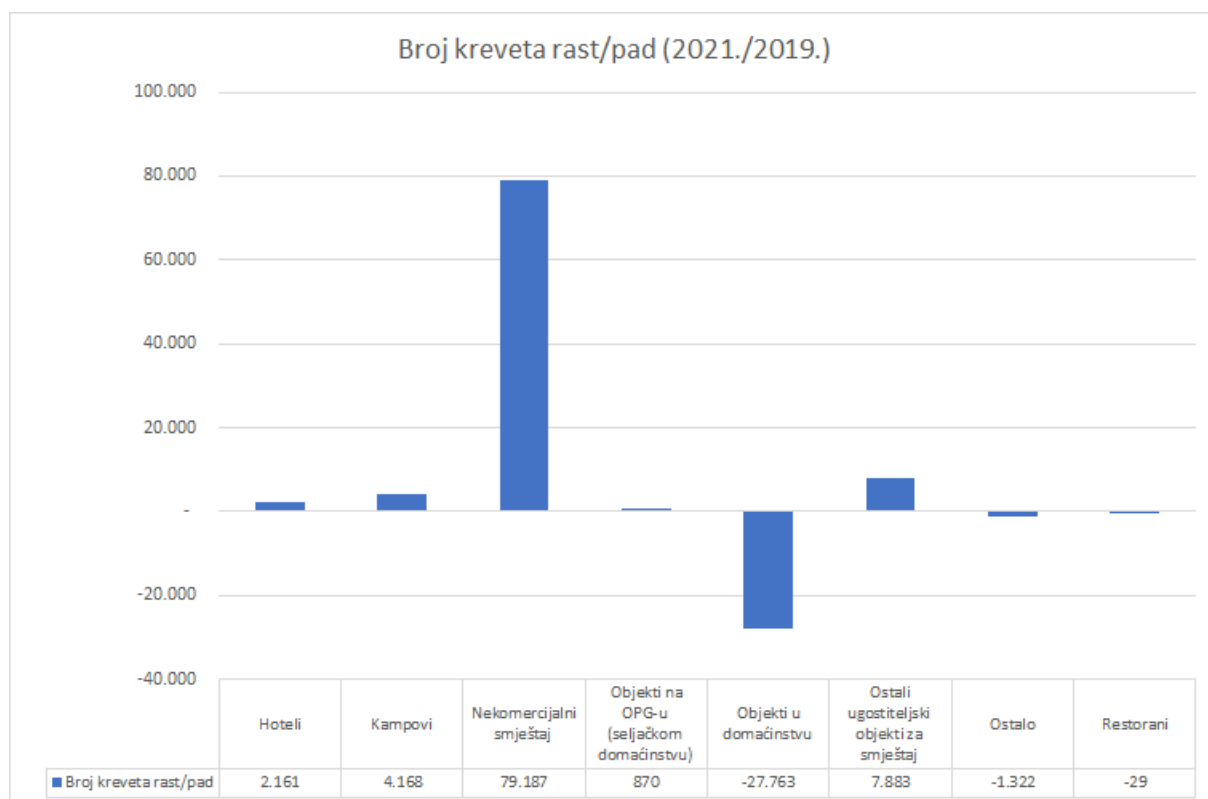
Izvor: eVisitor (stanje po godinama na dan 31. kolovoza)

Tijekom predpandemijskog razdoblja (2016. - 2019.) Hrvatska je doživjela značajan rast ukupnog volumena smještajnih kapaciteta – više od 310 tisuća kreveta više registrirano je sustavom eVisitor na dan 31. kolovoza 2019., u usporedbi sa stanjem na dan 31. kolovoza 2016. Ipak, analiza predmetnog povećanja ukazuje na činjenicu kako je rast usko fokusiran na *de facto* dvije vrste smještajnih kapaciteta. S jedne strane, rastao je broj kreveta u nekomercijalnom smještaju, što se u pretežitoj mjeri može pripisati činjenici da je uvođenje sustava eVisitor rezultiralo postepenim osvještavanjem zakonske obveze prijave posjedovanja objekata, tj. realizacije boravka u nekomercijalnim smještajnim objektima, dok je u određenoj mjeri i riječ o „realnim“ novim kapacitetima. S druge strane, govorimo li o komercijalnim smještajnim objektima, možemo konstatirati kako je rast bio prisutan praktički samo u objektima obiteljskog smještaja (tj. prema prirodi ponude srodnim objektima skupine „ostali ugostiteljski objekti za smještaj“, kojih su vlasnici pravne osobe, ili obrti), dok su ostali ključni segmenti smještajne ponude, hoteli i kampovi, načelno stagnirali.

Pojava pandemije bolesti COVID-19 rezultirala je određenim restrukturiranjem smještajnog portfelja Hrvatske.

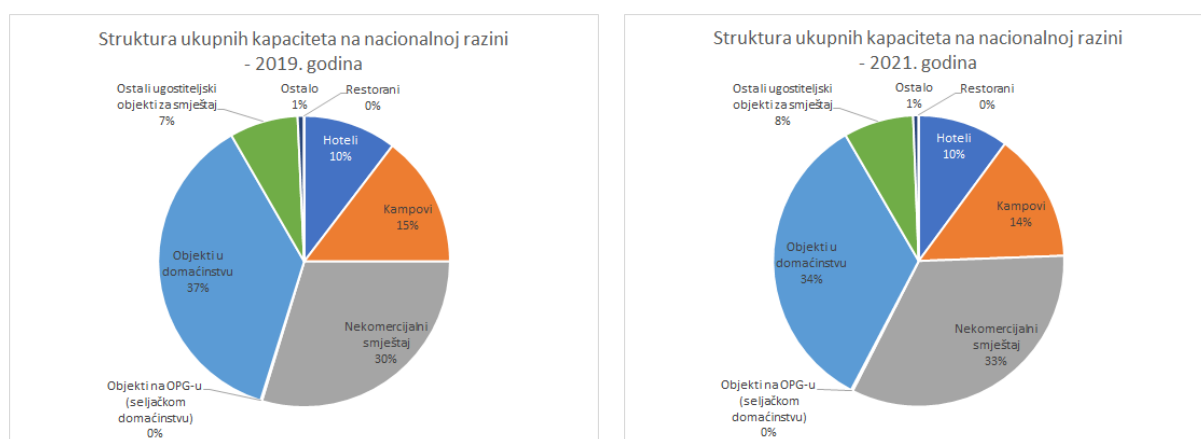
Unatoč krizi, blago je narastao broj kreveta u hotelima i kampovima te ostalim ugostiteljskim objektima za smještaj, dok je do pada došlo u segmentu obiteljskog smještaja (osim smještaja na OPG). Broj registriranih kreveta u nekomercijalnom segmentu dodatno je narastao, što se manjim dijelom može pripisati konverziji dijela objekata obiteljskog smještaja u nekomercijalni (obustavom poslovanja u nepovoljnim okolnostima), ali i nastavkom već ranije spomenutog procesa osvještavanja zakonske obveze prijave posjedovanja objekata, tj. posljedično i realizacije boravka u nekomercijalnim smještajnim objektima te određenim dijelom izgradnjom novih kapaciteta.

Rast/pad broja kreveta prema vrstama smještaja (usporedba 2019. i 2021. godine) prikazan je narednim grafikonom.

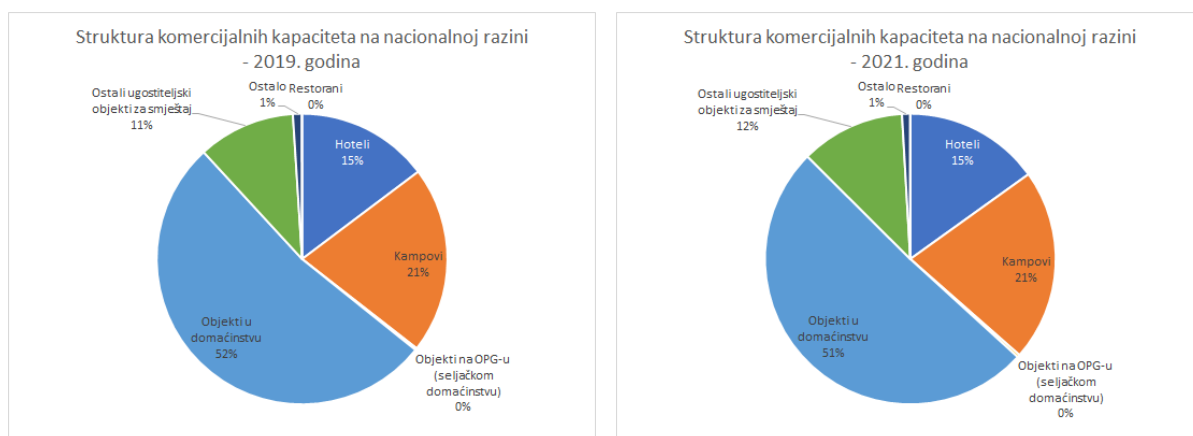
Izvor: eVisitor

Sagledamo li sveukupne kapacitete, možemo konstatirati kako je nekomercijalni smještaj u 2021. dosegao razinu od 1/3 ukupnih kapaciteta na razini zemlje.

Izvor: eVisitor

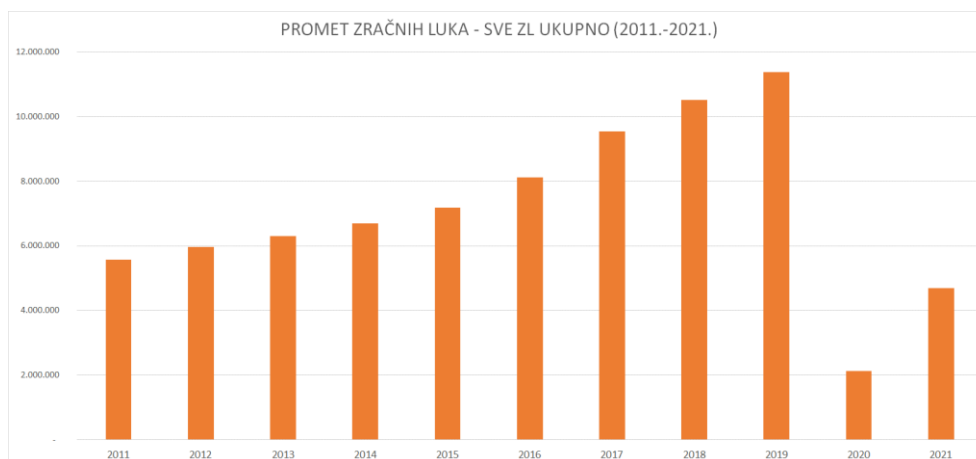
Sagledamo li samo komercijalne kapacitete, razvidimo kako u kontinuitetu snažno dominira obiteljski smještaj, s više od 50% udjela (neovisno o određenom smanjenju broja kreveta u predmetnom segmentu do kojeg je došlo s pojavom COVID pandemije).

Izvor: eVisitor

Promet hrvatskih zračnih luka

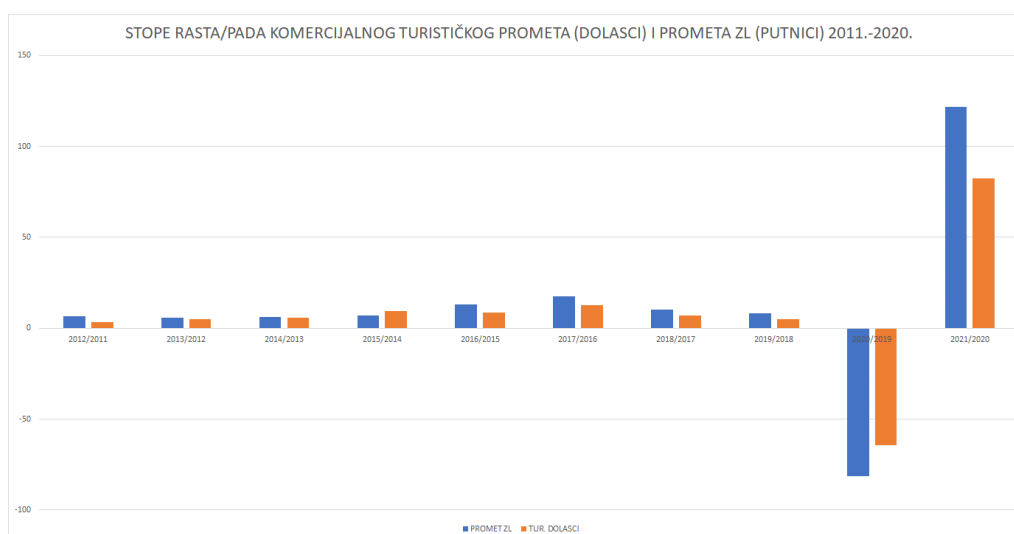
U razdoblju 2011. – 2019. promet putnika u hrvatskim zračnim lukama više je nego udvostručen, dosegavši brojku od 11,4 milijuna u 2019. godini. Istovremeno, turistički promet mjereno dolascima narastao je do razine veće od 91 milijun komercijalnih dolazaka (strani i domaći turisti).

Izvor: DZS

Generalno gledano, s izuzetkom 2015. godine, stope rasta prometa putnika u hrvatskim zračnim lukama nadmašivale su stope rasta broja turističkih dolazaka, uz sve snažniju afirmaciju ove vrste prijevoza u odnosu na ostala prijevozna sredstva (YoY usporedba - eng. godina za godinom). Navedeno je posebno izraženo u razdoblju 2016. do 2019.

S druge strane, pojava pandemije bolesti COVID-19 u 2020. godini, osim dramatične generalne redukcije turističke potražnje, osobito je snažno pogodila segment zrakoplovnog prijevoza koji je doživio veći pad od drugih vrsta prijevoznih sredstava, tj. od prosjeka pada volumena komercijalnog segmenta turističkog prometa. Tijekom 2021. promet zračnih luka ponovno bilježi veći rast od prosjeka rasta volumena komercijalnih turističkih dolazaka (naravno, apsolutne brojke i nadalje su bile ispod 50% razine iz 2019. godine).

Izvor: DZS

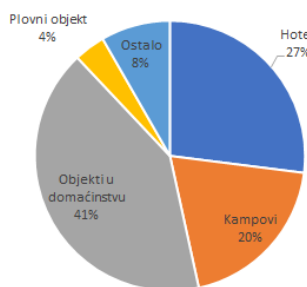
Komercijalni turistički promet prema vrstama smještajnih kapaciteta i klasterima

Nakon rekordne 2019. godine, pandemija bolesti COVID-19 rezultirala je značajnim padom turističkog prometa u svim komercijalnim vrstama smještaja, a ponajviše u hotelima. Istovremeno, porastao je udjel prometa ostvarenog u obiteljskom smještaju. Navedeno je dijelom posljedica činjenice da je obiteljski smještaj u pandemiji kod dijela putnika preferiran zbog bolje mogućnosti socijalnog distanciranja. S druge strane, tijekom 2020. i 2021. godine u Hrvatskoj je porastao i udjel prometa s tržišta koja generalno u većoj mjeri preferiraju obiteljski smještaj, dok su mnoga tržišta koja odlikuje veći stupanj potražnje za hotelima zabilježila značajan pad prometa, tj. udjela u ukupnom prometu.

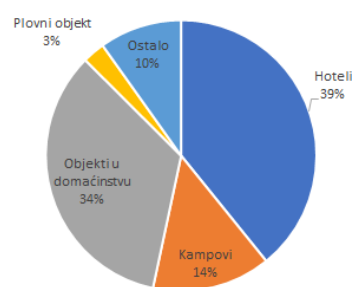
Objekt Vrsta objekta	2019 Broj noćenja	2019 Broj dolazaka	2020 Broj noćenja	2020 Broj dolazaka	2021 Broj noćenja	2021 Broj dolazaka
Hoteli	25.795.238	7.908.832	6.997.220	1.927.096	15.691.376	4.087.505
Kampovi	18.689.044	2.862.231	8.722.154	1.243.789	16.952.397	2.512.986
Objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu)	115.322	32.996	84.100	19.752	142.803	36.793
Objekti u domaćinstvu	39.420.086	6.851.965	22.415.697	3.200.253	32.455.965	5.012.943
Ostali ugostiteljski objekti za smještaj	7.845.190	1.970.982	3.308.563	676.288	5.578.193	1.210.203
Ostalo	78.520	14.157	7.870	1.472	29.751	6.115
Plovni objekt	3.566.581	539.232	1.650.395	236.049	3.094.076	449.090
Restorani	10.174	5.824	2.975	1.321	2.843	1.399
Ukupno	95.520.155	20.186.219	43.188.974	7.306.020	73.947.404	13.317.034

Izvor: eVisitor

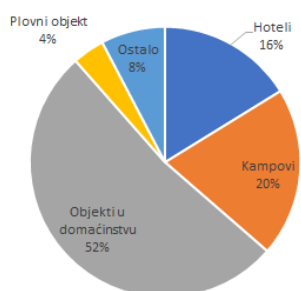
Noćenja prema vrstama smještajnih objekata
- 2019. godina

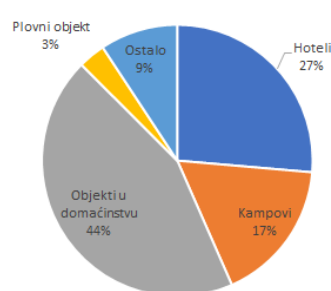
Dolasci prema vrstama smještajnih objekata
- 2019. godina

Noćenja prema vrstama smještajnih objekata
- 2020. godina

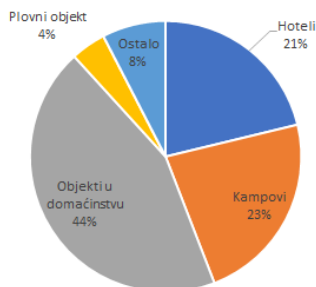

Dolasci prema vrstama smještajnih objekata
- 2020. godina

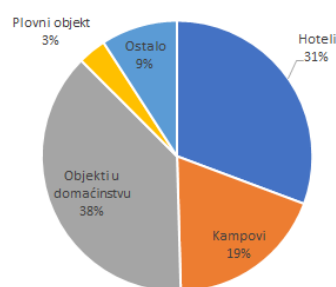

Izvor: eVisitor

Noćenja prema vrstama smještajnih objekata
- 2021. godina

Dolasci prema vrstama smještajnih objekata
- 2021. godina

Izvor: eVisitor

Ukupan broj dolazaka i noćenja/broj dolazaka i noćenja po klasterima (komercijalni smještaj – promet nautičkog chartera iskazan je zasebno) prikazan je narednom tablicom:

Objekt lokacija Klaster	2019 Broj noćenja	2019 Broj dolazaka	2020 Broj noćenja	2020 Broj dolazaka	2021 Broj noćenja	2021 Broj dolazaka
Dalmacija-Dubrovnik	8.370.100	2.239.519	2.454.358	458.566	4.746.540	972.192
Dalmacija-Split	18.137.601	3.676.470	8.073.062	1.238.300	13.632.277	2.328.356
Dalmacija-Šibenik	5.587.461	1.012.275	2.759.468	403.081	4.407.641	707.481
Dalmacija-Zadar	9.938.855	1.759.446	5.539.740	803.770	8.330.547	1.304.741
Grad Zagreb	2.658.977	1.461.498	800.111	344.602	1.406.931	639.376
Istra	26.499.938	4.490.039	11.551.394	1.741.366	21.832.498	3.379.347
Kvarner	15.448.975	2.981.435	7.944.068	1.332.196	12.558.206	2.234.277
Lika-Karlovac	3.527.533	1.189.510	1.562.068	376.086	2.648.735	708.359
Nautika	3.566.581	539.232	1.650.395	236.049	3.094.076	449.090
Slavonija	521.772	267.064	253.900	116.296	380.251	174.604
Središnja Hrvatska	1.262.362	569.731	600.410	255.708	909.702	419.211
Ukupno	95.520.155	20.186.219	43.188.974	7.306.020	73.947.404	13.317.034

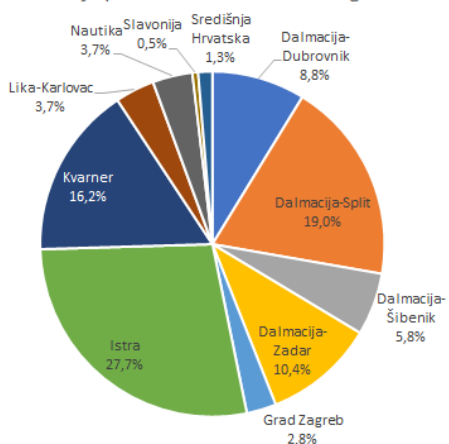
Izvor: eVisitor

Pad prometa tijekom pandemije bolesti COVID-19 pogodio je sve klasterne, no snažnije je bio izražen na jugu zemlje (osobito u dubrovačkom klasteru), u većoj mjeri oslonjenom na zrakoplovni prijevoz, koji je tijekom 2020. i 2021. godine doživio značajnu kontrakciju.

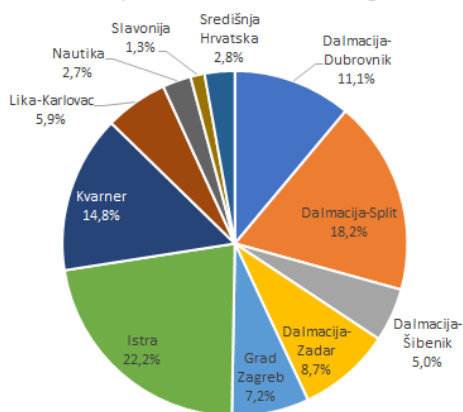
Zbog izostanka velikog broja ranije prisutnih zrakoplovnih linija, izostao je i promet s niza tržišta koja su, dijelom zbog restrikcija, a dijelom zbog objektivne nemogućnosti dolaska u Hrvatsku, tijekom vrhunca pandemije zabilježila relativno skromne rezultate (posebice *long haul* tržišta).

U takvim su okolnostima bolji rezultat ostvarili klasteri zemljopisno bliži emitivnim tržištima, zbog bolje (brže) dostupnosti cestovnim prijevozom.

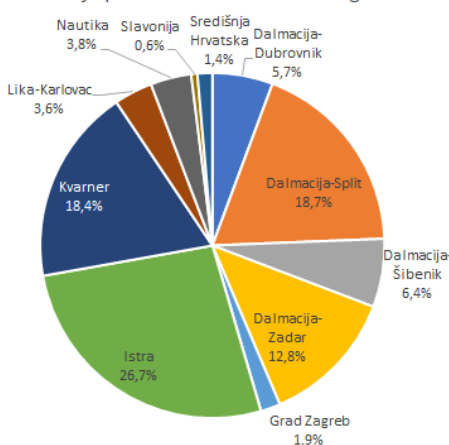
Noćenja prema klasterima - 2019. godina

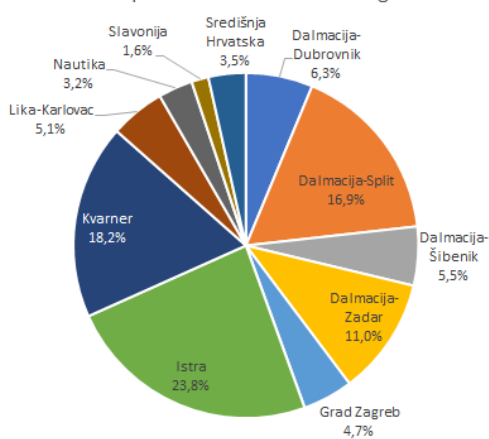
Dolasci prema klasterima - 2019. godina

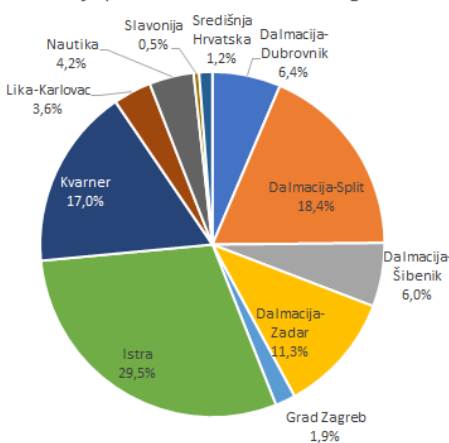
Noćenja prema klasterima - 2020. godina

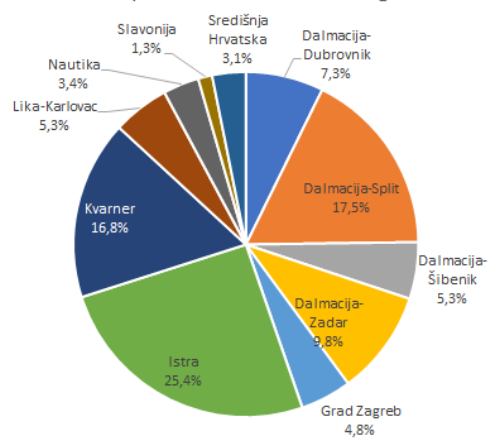
Dolasci prema klasterima - 2020. godina

Noćenja prema klasterima - 2021. godina

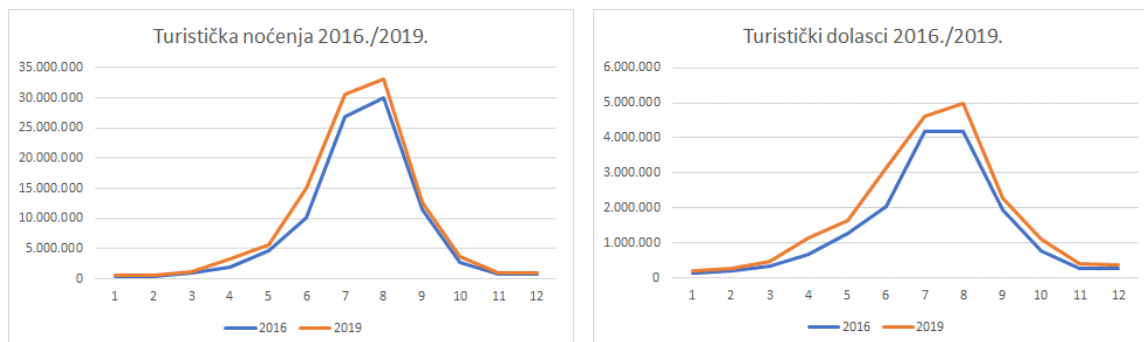
Dolasci prema klasterima - 2021. godina

Izvor: eVisitor

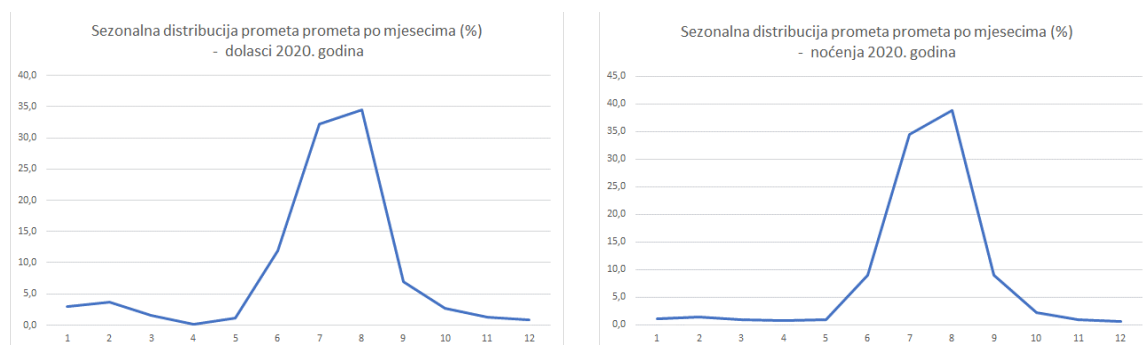
Distribucija turističkog prometa prema sezonama, ključnim vrstama smještajnih objekata i tržištima

Kada je riječ o sezonalnoj distribuciji turističkog prometa, razvidno je kako u razdoblju 2016.-2019. nije došlo do velikih promjena međudnosa prometa pojedinih mjeseci, iako krivulje sugeriraju nešto veći rast prometa predsezone te samog vrhunca sezone, uz blaži rast posezone.

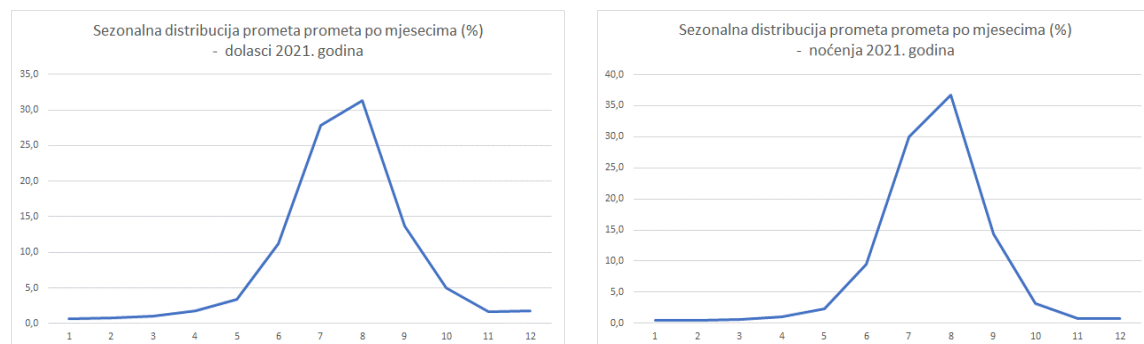
Izvor: eVisitor

U 2020. godini, u okolnostima pandemije dolazi do dodatnog jačanja fokusa potražnje na vrhunac ljeta, a generalne mogućnosti putovanja u velikoj su mjeri određene COVID mjerama koje su bile na snazi diljem svijeta.

Izvor: eVisitor

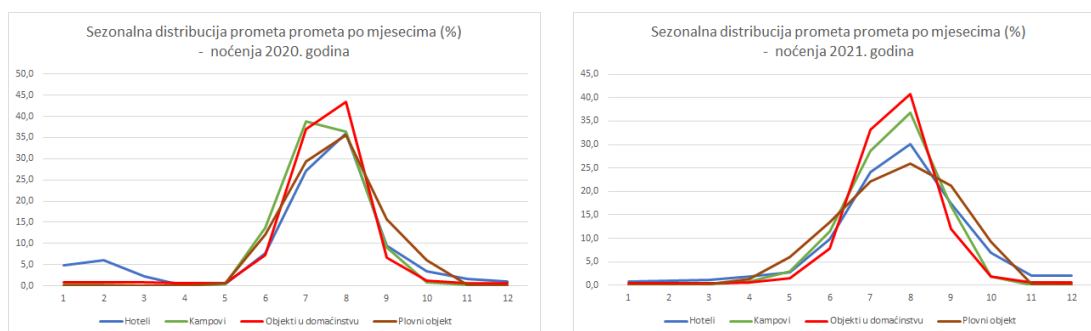
Potražnja u sezoni 2021. i nadalje je velikim dijelom pod utjecajem COVID mjera (u prvom redu predsezona), iako se od lipnja nadalje relativno normalizira, tj. približava se predpandemijskoj krivulji.

Izvor: eVisitor

Sezonalna distribucija turističkog prometa prema vrstama smještajnih objekata tijekom 2020. značajno odudara od „standardnog“ obrasca, s obzirom na fokus pretežite većine potražnje na usko razdoblje ljeta (velikim dijelom uslijed objektivne mogućnosti realizacije putovanja u ozračju niza restrikcija i ograničavanja poslovanja radi suzbijanja COVID-a). U takvim okolnostima, objekti u domaćinstvu i kampovi pretežit volumen prometa bilježe u srpnju i kolovozu, dok je distribucija prometa hotela te nautičkog chartera nešto povoljnija, posebice kada je riječ o posezoni.

U 2021. krivulja se ponovno približava predpandemijskim parametrima, s naglašenije povoljnijom sezonalnom distribucijom prometa hotela (u predsezoni i posezoni) te nautike (u posezoni), no sezona se „proširuje“ i za obiteljski smještaj te kampove.

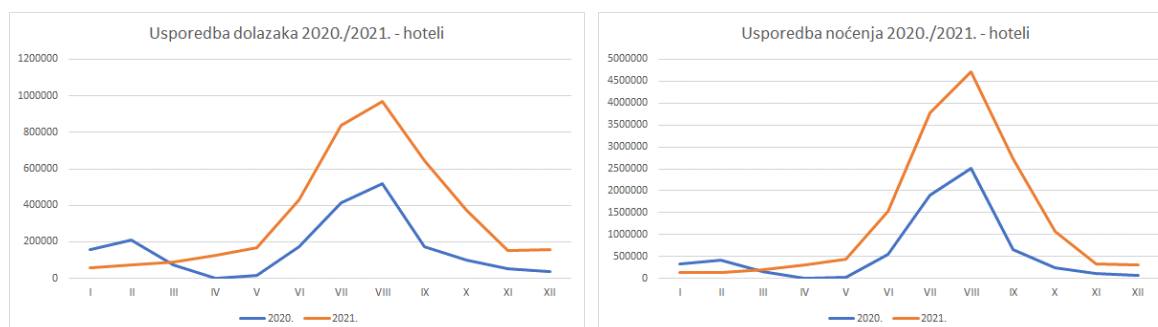
Izvor: eVisitor

Naravno, dinamika odvijanja turističkog prometa snažno se reflektira na stope popunjenosti, koje se kod pojedinih vrsta smještaja u značajnoj mjeri razlikuju.

Analiziramo li promete po pojedinim vrstama smještajnih objekata u razdoblju pandemije, razvidni su različiti trendovi.

Hoteli

U 2020., zbog COVID pandemije za hotele je „izgubljen“ veći dio predsezone, dijelom i posezone, dok u 2021. dolazi do relativne normalizacije potražnje, posebice tijekom ljeta te u posezoni (iako još uvijek uz osjetno negativno odstupanje od predpandemijskog „standarda“/trenda).

Izvor: eVisitor

Ljestvica „top“ hotelskih tržišta direktno ne korespondira s redoslijedom vodećih tržišta prema sveukupnom prometu, uslijed specifičnih obrazaca korištenja određenih vrsta smještaja u Hrvatskoj kada je riječ o turistima s različitih tržišta.

Prije pandemije (2019. godina) vodeća hotelska tržišta za Hrvatsku bila su Njemačka, Austrija i Ujedinjena Kraljevina. Iako je kroz godine u krugu „top“ hotelskih tržišta dolazilo do određenih promjena u pogledu njihovog udjela u ukupnom prometu, kao i udjela prometa hotela u prometima svakog od tržišta, generalno je bilo razvidno kako je kod turista s pojedinih tržišta „sklonost“ korištenju hotelskog smještaja bila znatno naglašenija. Navedeno se posebno odnosi na turiste s dalekih tržišta, kao i tržišta kod kojih je primjetna sklonost turingu i sl.

2019. godina			
Tržište	Udio tržišta u uk tur prom	Udio tržišta u hotelskom prometu	Od noćenja tržišta % u hotelima
Njemačka	19,5	15,0	18,3
Austrija	7,1	10,9	36,2
Hrvatska	12,7	10,8	20,2
Ujedinjena Kr	4,3	8,8	49,0
Slovenija	10,1	5,5	13,0
Italija	5,0	4,5	21,4
Češka	4,9	3,6	17,1
SAD	1,7	3,0	43,1
Poljska	5,7	3,0	12,5
Francuska	2,2	2,9	32,4
Mađarska	3,0	2,6	20,8
Slovačka	2,8	2,3	19,7
Švedska	1,4	2,3	37,6

Izvor: eVisitor

COVID pandemija donosi značajnu promjenu u strukturi TOP hotelskih tržišta, što predstavlja direktnu posljedicu velikih poremećaja na strani potražnje, kao i različitih pratećih ograničenja koja su posebice snažno pogodila pojedina relevantna emitivna tržišta, posebice u *long haul* segmentu, odnosno, u segmentu tržišta za dolazak u Hrvatsku oslonjenom na zrakoplove.

Na takav način, osim činjenice da je u hotelima snažno porastao udjel domaćih gostiju, došlo je i do ulaska u TOP listu pojedinih tržišta koja su prije pandemije bile nešto niže razine značaja (Ukrajina, BiH i sl.), dok su neka i ranije relevantna tržišta dodatno dobila na značaju (Poljska, Mađarska i sl.), a neka ispala s liste (SAD, Francuska i sl.).

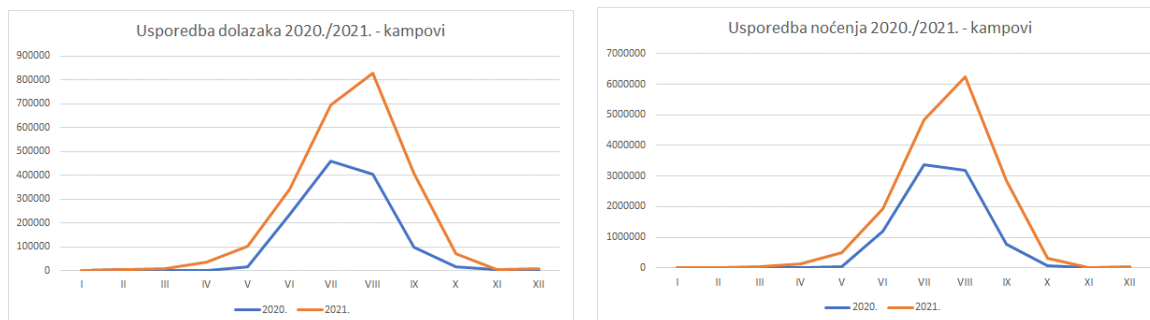
Sezona 2021. donijela je djelomičnu konsolidaciju TOP hotelskih tržišta kroz određeni povratak u okvire koji su bili relevantni prije pandemije, no uz još uvijek prisutne razlike.

2020. godina				2021. godina			
Tržište	Udio tržišta u uk tur prom	Udio tržišta u hotelskom prometu	Od noćenja tržišta % u hotelima	Tržište	Udio tržišta u uk tur prom	Udio tržišta u hotelskom prometu	Od noćenja tržišta % u hotelima
Hrvatska	20,8	24,4	15,1	Njemačka	25,2	18,3	13,6
Njemačka	23,3	17,4	9,6	Hrvatska	14,6	18,2	23,2
Austrija	4,7	7,5	20,8	Austrija	7,6	12,1	29,7
Slovenija	15,2	6,9	5,8	Slovenija	10,6	5,6	9,9
Češka	6,5	6,2	12,2	Češka	6,2	5,1	15,5
Poljska	8,4	6,0	9,1	Poljska	7,9	5,0	11,7
Mađarska	2,4	3,2	16,8	UK	1,5	3,6	46,3
Italija	2,7	3,1	14,7	Mađarska	3,0	3,3	20,8
UK	1,3	2,6	26,8	Italija	2,7	2,8	19,3
Ukrajina	0,9	2,4	33,2	Slovačka	2,9	2,7	17,7
Slovačka	2,0	2,2	13,7	Francuska	1,7	2,4	26,4
Bosna i Herce	2,0	2,1	14,0	SAD	1,2	2,4	37,5
Švicarska	1,1	1,9	22,5	BiH	2,4	2,2	17,1

Izvor: eVisitor

Kampovi

S obzirom da je tijekom 2020. i 2021. tijekom ljeta zabilježena najniža razina poremećaja turističke potražnje u odnosu na predpandemijske godine, sezonalna krivulja prometa kampova (snažno fokusirana na ljetne mjesece) nije u tolikoj mjeri poremećena kao što je to slučaj s hotelima, iako su u apsolutnim vrijednostima zabilježeni osjetno manji promet.

Izvor: eVisitor

Do pojave COVID pandemije vodeća strana kamping tržišta za Hrvatsku bila su Njemačka, Slovenija, Nizozemska i Austrija.

2019. godina			
Tržište	Udio tržišta u uk tur prom	Udio tržišta u kamping prometu	Od noćenja tržišta % u kampovima
Njemačka	19,5	35,6	31,4
Slovenija	10,1	15,1	25,8
Austrija	7,1	10,0	24,1
Nizozemska	2,8	8,6	54,1
Italija	5,0	6,7	22,8
Češka	4,9	4,2	14,6
Poljska	5,7	4,0	12,3
Hrvatska	12,7	2,5	3,4
Danska	0,8	1,8	41,4
Mađarska	3,0	1,7	9,9
Švicarska	1,2	1,6	23,7
Francuska	2,2	1,2	9,8
UK	4,3	1,2	4,8

Izvor: eVisitor

Pandemija je rezultirala određenim strukturnim promjenama glede TOP kamping tržišta, u prvom redu uslijed činjenice otežanih putovanja i gotovo potpunog izostanka prometa s pojedinih tržišta, posebice u 2020. godini.

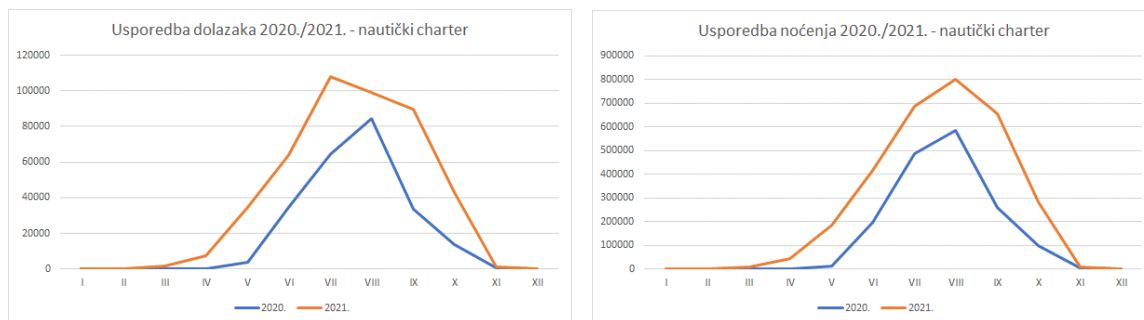
Ljestvica TOP tržišta nije se restrukturirala u mjeri u kojoj je to npr. bio slučaj s hotelima, no došlo je do određenih pomaka u pogledu udjela pojedinih tržišta u ukupnom kamping prometu, odnosno, u pogledu udjela kampinga u prometima s pojedinih tržišta.

2020. godina				2021. godina			
Tržište	Udio tržišta u uk tur prom	Udio tržišta u kamping prometu	Od noćenja tržišta % u kampovima	Tržište	Udio tržišta u uk tur prom	Udio tržišta u kamping prometu	Od noćenja tržišta % u kampovima
Njemačka	23,3	38,6	26,8	Njemačka	25,2	42,8	34,6
Slovenija	15,2	22,0	23,5	Slovenija	10,6	14,4	27,7
Austrija	4,7	6,8	23,9	Austrija	7,6	9,9	26,4
Poljska	8,4	6,2	12,0	Nizozemska	2,7	6,9	51,9
Češka	6,5	5,7	14,2	Poljska	7,9	5,4	13,8
Hrvatska	20,8	5,5	4,3	Češka	6,2	4,7	15,4
Nizozemska	1,2	3,3	46,6	Hrvatska	14,6	3,7	5,2
Italija	2,7	3,3	19,7	Italija	2,7	2,8	21,1
Mađarska	2,4	1,5	10,1	Mađarska	3,0	1,5	10,5
Švicarska	1,1	1,1	17,3	Švicarska	1,2	1,5	24,7
Danska	0,4	1,1	42,1	Danska	0,7	1,3	41,1
Slovačka	2,0	0,9	7,6	Slovačka	2,9	1,1	7,8
Belgija	0,7	0,8	20,0	Belgija	0,9	0,9	20,6

Izvor: eVisitor

Nautički charter

U pandemijskim je okolnostima promet nautičkog chartera nešto povoljnije sezonalno distribuiran nego li je to bio slučaj s kampovima i hotelima, iako također uz znatno manje apsolutne brojke te značajnije naglašen „gubitak“ predsezone.

Izvor: eVisitor

Nijemci, Austrijanci i Britanci bili su najbrojniji gosti u segmentu nautičkog chartera tijekom posljednje predpandemijske godine. U krugu „long haul“ tržišta najviše je nautičkih turista bilo iz SAD-a, nešto više nego li za poziciju niže plasiranih Australaca (istovremeno, Australci su ostvarili uvjerljivo najveći udjel nautičkog prometa u ukupnom prometu tržišta, više od 22%). Domaće tržište nalazilo se na petom mjestu u noćenjima.

2019. godina			
Tržište	Udio tržišta u uk tur prom	Udio tržišta u nautičkom prometu	Od noćenja tržišta % u nautici
Njemačka	19,5	17,0	2,9
Austrija	7,1	11,9	5,5
UK	4,3	7,0	5,4
Češka	4,9	6,7	4,5
Hrvatska	12,7	6,2	1,6
Poljska	5,7	5,3	3,1
SAD	1,7	4,7	9,3
Australija	0,7	4,6	22,1
Slovenija	10,1	4,4	1,4
Italija	5,0	3,4	2,2
Francuska	2,2	2,9	4,3
Slovačka	2,8	2,7	3,2
Mađarska	3,0	2,4	2,6

Izvor: eVisitor/eCrew

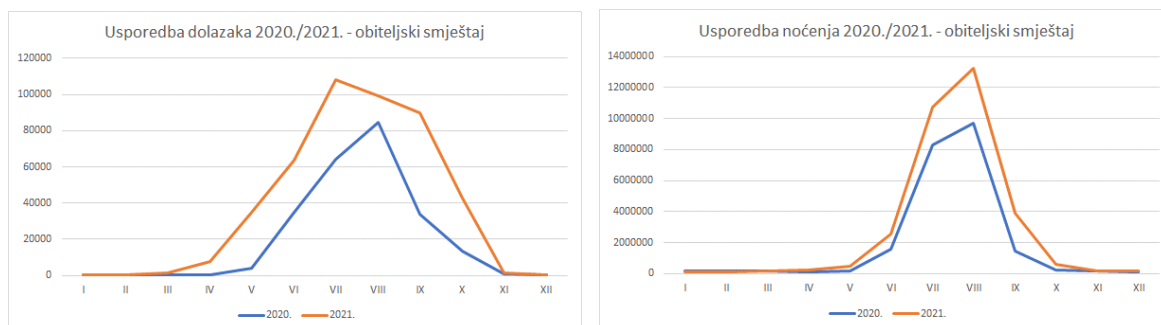
Pandemija u 2020. donosi značajnu promjenu ljestvice TOP tržišta nautičkog chartera, no situacija u 2021. godini dijelom se konsolidira te se potražnja s pojedinih tržišta, nakon jednogodišnjeg pada, ponovno vraća (npr. SAD).

2020. godina				2021. godina			
Tržište	Udio tržišta u uk tur prom	Udio tržišta u nautičkom prometu	Od noćenja tržišta % u nautici	Tržište	Udio tržišta u uk tur prom	Udio tržišta u nautičkom prometu	Od noćenja tržišta % u nautici
Njemačka	23,3	20,4	2,6	Njemačka	25,2	18,7	2,7
Češka	6,5	11,9	5,6	Austrija	7,6	14,3	6,9
Austrija	4,7	11,6	7,5	Češka	6,2	8,7	5,1
Hrvatska	20,8	9,5	1,4	Poljska	7,9	8,2	3,8
Poljska	8,4	9,2	3,3	Hrvatska	14,6	6,9	1,8
Slovenija	15,2	6,0	1,2	Slovenija	10,6	5,9	2,0
Italija	2,7	5,2	5,8	SAD	1,2	4,0	12,4
UK	1,3	3,3	8,1	Slovačka	2,9	3,5	4,5
Slovačka	2,0	3,1	4,7	Italija	2,7	3,4	4,7
Francuska	1,1	2,8	7,7	Mađarska	3,0	3,0	3,7
Mađarska	2,4	2,7	3,4	UK	1,5	3,0	7,5
Švicarska	1,1	2,3	6,5	Francuska	1,7	2,7	6,0
Nizozemska	1,2	2,2	5,7	Švicarska	1,2	2,5	7,5

Izvor: eVisitor/eCrew

Obiteljski smještaj

U 2020. godini promet obiteljskog smještaja uglavnom je bio fokusiran na vrhunac ljeta, no tijekom 2021. ponovo je razvidna određena afirmacija pred i posezone.

Izvor: eVisitor

Slično kao što je to slučaj s hotelima, ljestvica „top“ tržišta obiteljskog turizma direktno ne korespondira s redoslijedom vodećih tržišta prema sveukupnom prometu.

Vodeća tržišta obiteljskog turizma za Hrvatsku su Njemačka, Poljska, Češka i Slovenija. Primjetno je kako u krugu „top“ tržišta obiteljskog smještaja kroz godine dolazi do određenih promjena u pogledu njihovog udjela u ukupnom prometu, kao i udjela prometa obiteljskog smještajnog segmenta u prometima svakog od tržišta, a razvidno je kako je kod turista s pojedinih tržišta „sklonost“ korištenju ove vrste smještaja znatno naglašenija (Poljska, Češka, Italija, Mađarska i dr.).

2019. godina			
Tržište	Udio tržišta u uk tur prom	Udio tržišta u prometu obiteljskog smj.	Od noćenja tržišta % u obiteljskom smj.
Njemačka	19,5	21,2	39,4
Poljska	5,7	10,0	63,9
Hrvatska	12,7	7,5	21,3
Češka	4,9	7,4	54,0
Slovenija	10,1	6,2	22,2
Italija	5,0	6,0	43,5
Austrija	7,1	4,9	24,8
Slovačka	2,8	4,5	58,4
Mađarska	3,0	4,4	52,7
UK	4,3	3,7	31,5
BiH	2,6	3,2	44,5
Francuska	2,2	2,6	43,0
Nizozemska	2,8	1,7	23,0

Izvor: eVisitor

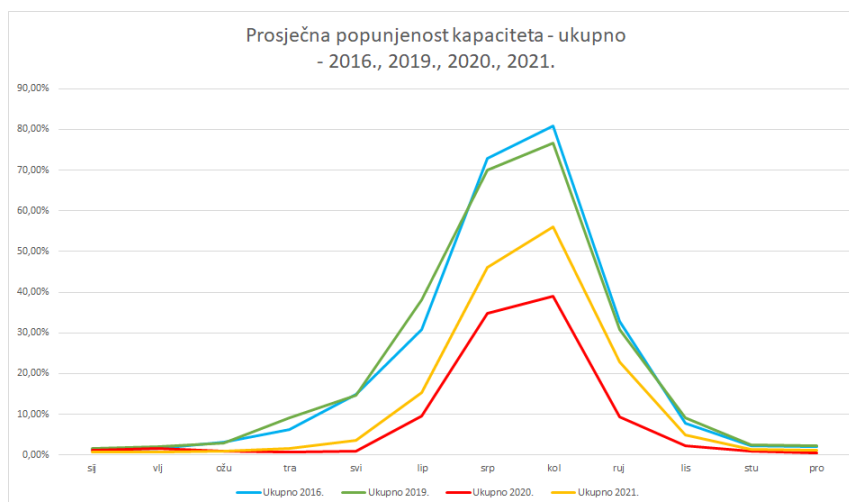
Pandemija je donijela promjene na ljestvici TOP tržišta obiteljskog smještaja, kako u pogledu generalnog redoslijeda, tako i u pogledu udjela obiteljskog smještaja u prometima s pojedinih tržišta (iako podaci za 2021. sugeriraju trend povratka u „standardne“ konstelacije).

2020. godina				2021. godina			
Tržište	Udio tržišta u uk tur prom	Udio tržišta u prometu obiteljskog smj.	Od noćenja tržišta % u obiteljskom smj.	Tržište	Udio tržišta u uk tur prom	Udio tržišta u prometu obiteljskog smj.	Od noćenja tržišta % u obiteljskom smj.
Njemačka	23,3	28,7	50,5	Njemačka	25,2	26,7	40,7
Poljska	8,4	13,8	67,2	Poljska	7,9	12,9	62,5
Češka	6,5	9,2	58,1	Češka	6,2	8,8	54,3
Slovenija	15,2	8,3	22,4	Slovenija	10,6	6,7	24,3
Austrija	4,7	3,7	32,2	Austrija	7,6	5,3	26,9
Mađarska	2,4	3,1	52,8	Slovačka	2,9	4,3	57,2
Slovačka	2,0	2,9	59,0	Mađarska	3,0	4,0	50,5
Italija	2,7	2,9	44,1	Italija	2,7	2,9	42,4
BiH	2,0	1,9	38,9	BiH	2,4	2,6	41,5
UK	1,3	1,4	45,4	Francuska	1,7	2,2	49,4
Francuska	1,1	1,4	52,1	Nizozemska	2,7	1,8	25,3
Ukrajina	0,9	1,1	46,5	Ukrajina	1,0	1,2	46,8

Izvor: eVisitor

Popunjenost smještajnih kapaciteta – ukupno, prema kategorijama objekata i top destinacijama

Pojava COVID pandemije rezultira velikim padom prosječne popunjenosti svih smještajnih objekata (osobito hotela), a najveća prosječna popunjenost ostvaruje se u srpnju i kolovozu kada se, imajući u vidu brojna ograničenja vezana uz pandemiju slobodnije moglo putovati.

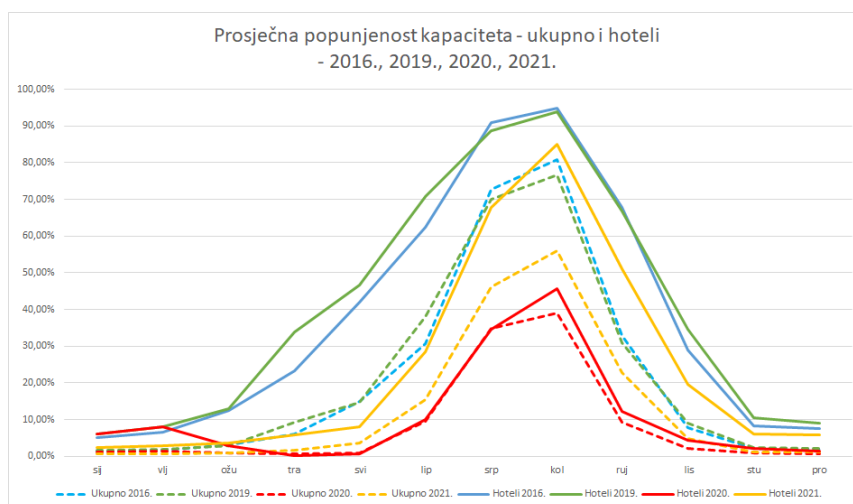

Izvor: eVisitor

Hoteli

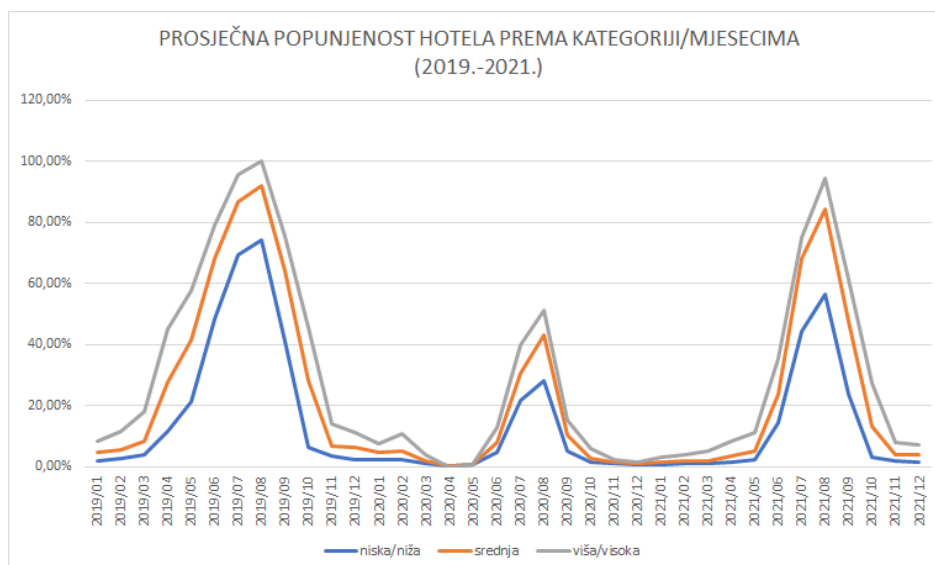
Do pojave pandemije bolesti COVID-19 hoteli bilježe osjetno bolju prosječnu popunjenost od prosjeka svih vrsta smještaja i to tijekom cijele godine.

U pandemiji hoteli su snažnije pogođeni padom potražnje od drugih vrsta smještajnih objekata te na takav način njihova krivulja prosječne popunjenosti za 2020. godinu generalno dolazi na razinu nacionalnog prosjeka (uz nešto bolju posezonu). U 2021. hoteli ponovno pozitivno odskoču u pogledu prosječne popunjenosti, tijekom svih dvanaest mjeseci, iako u manjoj mjeri nego li je to bio slučaj u predpandemijskom razdoblju.

Izvor: eVisitor

Pandemija je rezultirala generalno znatno nižim prometom hotela svih kategorija, no međudodnosi su ostali nepromijenjeni – tijekom pandemijskih godina (2020. i 2021.) popunjenost i nadalje raste s kategorijom hotela.

Izvor: eVisitor

Prije pandemije, u krugu „top“ hotelskih destinacija najbolju prosječnu popunjenost hotela na godišnjoj razini bilježili su Dubrovnik, Zadar, Rovinj, Opatija i Zagreb.

Objekt lokacija Grad općina	Hoteli broj noćenja 2019.	Hoteli prosječna popunjenost po krevetima 2019.
Dubrovnik	2.321.621	52,81%
Poreč	1.926.460	43,03%
Zagreb	1.632.422	50,69%
Rovinj	1.248.994	51,66%
Umag	1.189.123	41,35%
Opatija	973.764	48,29%
Labin	890.093	50,83%
Zadar	690.035	52,04%
Pula	622.333	35,08%
Split	609.674	43,31%

Izvor: eVisitor

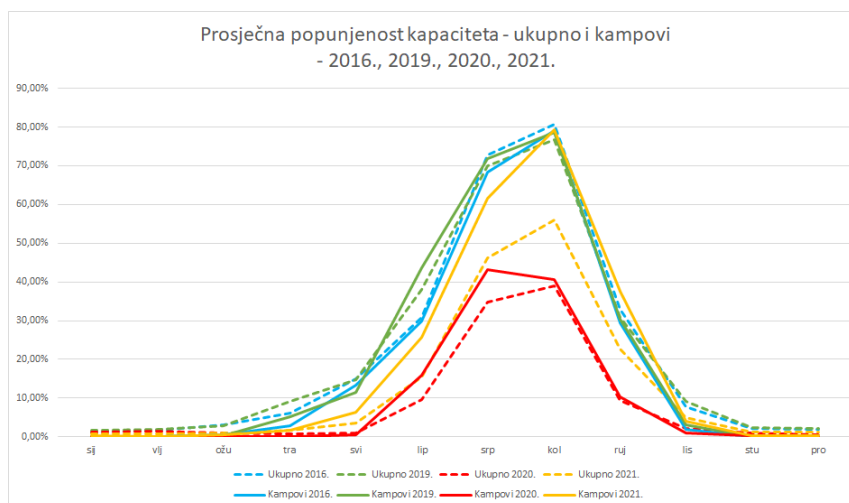
Pandemija je rezultirala promjenama na ljestvici „top 10“ hotelskih destinacija Hrvatske (zbog velikih promjena u strukturi tržišta koja su dominirala u prometu Hrvatske tijekom 2020. i 2021. godine, velikog pada stupnja zrakoplovne povezanosti Hrvatske i destinacija Europe i drugih čimbenika). Nastavno na generalno velik pad potražnje, prosječna popunjenost hotelskih objekata značajno je pala u odnosu na 2019. godinu (osobito tijekom 2020. godine).

Objekt lokacija Grad općina	Hoteli broj noćenja 2020.	Hoteli prosječna popunjenost po krevetima 2020.	Objekt lokacija Grad općina	Hoteli broj noćenja 2021.	Hoteli prosječna popunjenost po krevetima 2021.
Poreč	524.019	11,93%	Poreč	1.366.779	31,63%
Rovinj	495.483	20,78%	Rovinj	949.591	39,95%
Zagreb	393.333	11,96%	Dubrovnik	893.648	21,21%
Dubrovnik	390.610	8,98%	Umag	808.604	27,05%
Umag	293.582	9,84%	Zagreb	782.687	24,95%
Opatija	277.262	13,71%	Opatija	590.149	29,53%
Zadar	243.751	18,33%	Labin	538.104	30,61%
Crikvenica	197.444	13,56%	Zadar	487.140	36,76%
Labin	166.241	9,47%	Split	384.776	23,39%
Split	164.750	10,31%	Pula	360.631	20,46%

Izvor: eVisitor

Kampovi

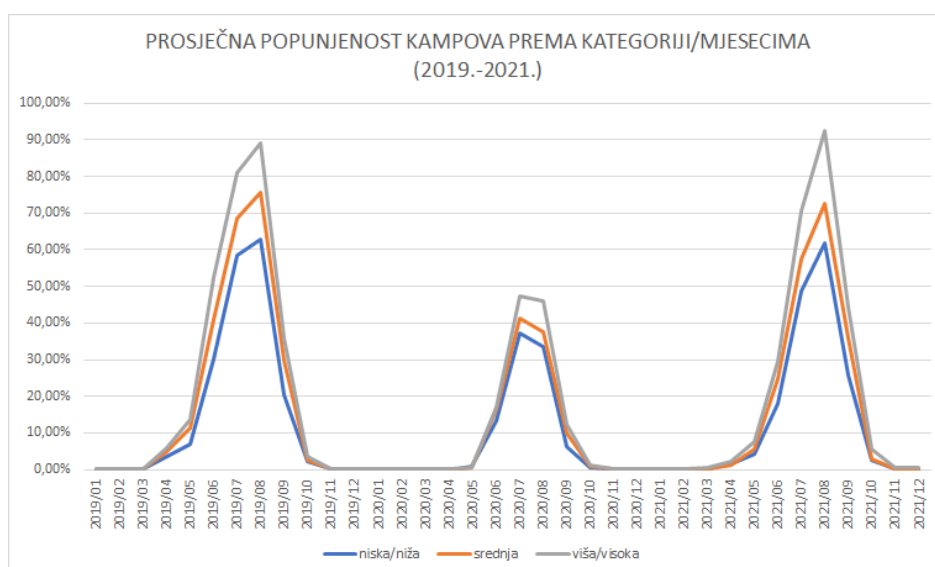
U pandemiji su kampovi bilježili solidnu razinu potražnje, tako da pozitivno odskoču od nacionalnog prosjeka popunjenosti u lipnju i srpnju 2020. te cijelom razdoblju od svibnja do rujna 2021.

Izvor: eVisitor

Kada je riječ o popunjenosti kampova, jednako kao što je slučaj s hotelima, možemo konstatirati kako su objekti više i visoke kategorije do pojave pandemije bili bolje popunjeni od objekata srednje, a posebice od onih niže kategorije.

Pandemija je, kao i kod ostalih vrsta smještaja, rezultirala generalno znatno nižim prometom kampova svih kategorija, no međudnosni su ostali nepromijenjeni – tijekom pandemijskih godina (2020. i 2021.) popunjenost raste s kategorijom kampa.

Izvor: eVisitor

Prije pandemije, u segmentu kampinga, „top“ destinacije s najboljom prosječnom godišnjom popunjenošću kampova bile su Krk, Nin, Cres i Tar.

Objekt lokacija Grad općina	Kampovi Broj noćenja 2019.	Kampovi prosječna popunjenost po krevetima 2019.
Rovinj	1.696.204	24,06%
Tar	1.291.924	25,62%
Funtana	1.287.031	24,68%
Vrsar	1.139.292	22,20%
Medulin	957.497	15,50%
Mali Lošinj	810.570	14,43%
Krk	575.523	31,29%
Nin	575.008	29,67%
Novalja	573.356	23,28%
Cres	558.632	26,33%

Izvor: eVisitor

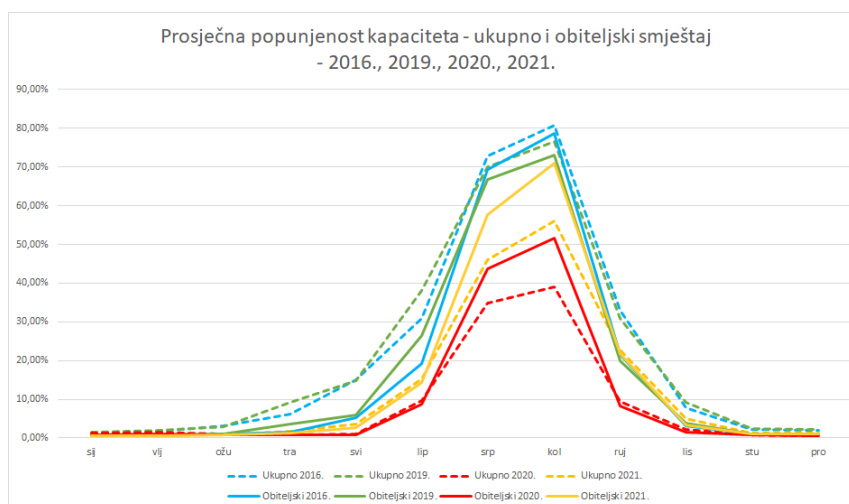
Pandemija je rezultirala promjenama na ljestvici „top 10“ kamping destinacija Hrvatske (zbog velikih promjena u strukturi tržišta koja su dominirala u prometu Hrvatske tijekom 2020. i 2021. godine te drugih s pandemijom povezanih čimbenika). Nastavno na generalno velik pad potražnje, prosječna popunjenost kamping objekata značajno je pala u odnosu na 2019. godinu (osobito tijekom 2020. godine).

Objekt lokacija Grad općina	Kampovi broj noćenja 2020.	Kampovi prosječna popunjenost po krevetima 2020.	Objekt lokacija Grad općina	Kampovi broj noćenja 2021.	Kampovi prosječna popunjenost po krevetima 2021.
Rovinj	786.575	10,85%	Rovinj	1.612.695	22,31%
Tar	586.577	11,60%	Funtana	1.290.073	24,43%
Funtana	577.898	10,91%	Tar	1.098.521	21,78%
Vrsar	518.265	10,07%	Vrsar	1.029.601	20,06%
Medulin	429.839	7,20%	Medulin	890.513	14,97%
Mali Lošinj	421.692	7,49%	Mali Lošinj	782.184	13,92%
Novalja	340.233	13,19%	Novalja	589.639	22,74%
Krk	287.439	15,64%	Umag	563.391	17,90%
Cres	278.748	13,10%	Krk	496.439	29,57%
Umag	246.893	7,82%	Cres	494.552	23,31%

Izvor: eVisitor

Obiteljski smještaj

U pandemiji, promet obiteljskog smještaja osjetno pada, no njegova popunjenost pozitivno odskakače od prosjeka u srpnju i kolovozu 2020. i 2021. godine, dok je tijekom ostalih mjeseci bliska prosjeku (što je generalno bolji rezultat nego li tijekom predpandemijskih godina).

Izvor: eVisitor

Kada je riječ o obiteljskom smještaju, predpandemijski su pokazatelji pokazali kako su objekti više i visoke kategorije bilježili najbolju popunjenost tijekom svih sezona, a sličan odnos zadržao se i tijekom pandemijskih godina (2020. i 2021.)

Dubrovnik, Rovinj i Split bile se destinacije su iz kruga „top“ destinacija obiteljskog smještaja koje su bilježile najbolju prosječnu popunjenost objekata predmetne vrste tijekom predpandemijske 2019. godine.

Objekt lokacija Grad općina	Objekti u domaćinstvu Broj noćenja 2019.	Objekti u domaćinstvu Prosječna popunjenost po krevetima 2019.
Split	1.642.514	19,30%
Dubrovnik	1.593.709	27,27%
Crikvenica	997.559	18,26%
Zadar	993.165	15,51%
Makarska	935.073	17,11%
Pula	924.836	19,85%
Medulin	918.540	19,18%
Novalja	850.551	16,52%
Rovinj	821.687	19,99%
Rab	819.718	15,95%

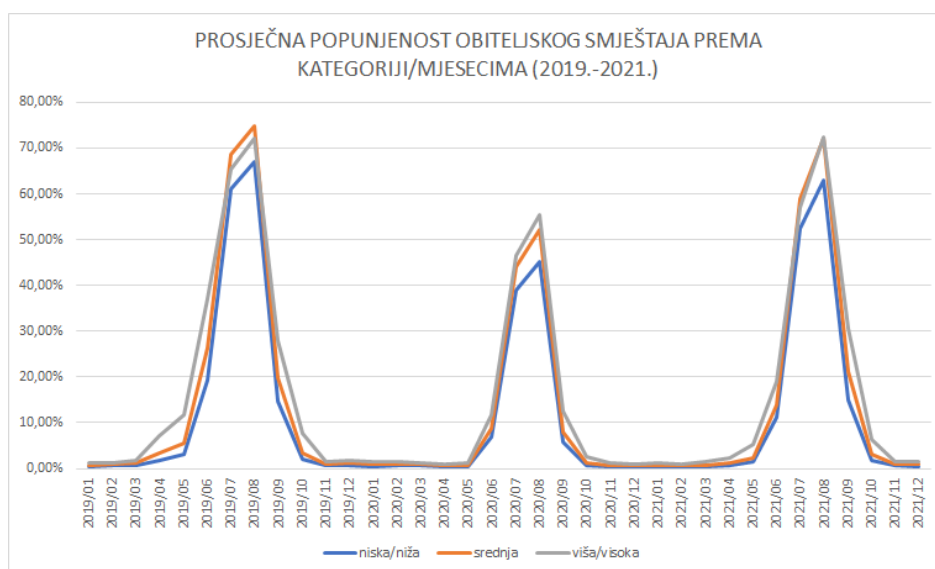
Izvor: eVisitor

Pandemija je rezultirala promjenama na ljestvici „top 10“ destinacija obiteljskog smještaja Hrvatske, dok je prosječna popunjenost objekata značajno pala u odnosu na 2019. godinu (osobito tijekom 2020. godine).

Ipak, prosječna popunjenost objekata obiteljskog smještaja na godišnjoj razini doživjela je manju stopu pada u odnosu na druge vrste objekata (osobito na hotele). S jedne strane razlog je što su u vrijeme pandemije objekti obiteljskog smještaja bili traženiji (zbog percepcije boljih mogućnosti socijalnog distanciranja i sl.), dok je s druge strane potražnja bila pojačano fokusirana na ljeto, kada je obiteljski smještaj najtraženiji i najaktivniji te je veliki pad potražnje u pred i posezoni obiteljski smještaj u manjoj mjeri osjetio, budući da je riječ o razdoblju kada velik postotak iznajmljivača niti u „standardnim“ okolnostima svoje objekte ne otvara za turiste.

Objekt lokacija Grad općina	Obiteljski smještaj broj noćenja 2020.	Obiteljski smještaj prosječna popunjenost po krevetima 2020.	Objekt lokacija Grad općina	Obiteljski smještaj broj noćenja 2021.	Obiteljski smještaj prosječna popunjenost po krevetima 2021.
Crikvenica	630.473	12,30%	Split	1.009.731	13,54%
Rab	569.697	11,58%	Crikvenica	822.976	16,23%
Medulin	556.536	11,96%	Dubrovnik	785.757	15,22%
Split	545.551	7,17%	Medulin	776.734	16,68%
Makarska	478.984	9,19%	Makarska	768.583	14,79%
Poreč	477.227	11,64%	Rab	748.573	15,43%
Zadar	447.832	7,65%	Zadar	732.400	12,78%
Pula	442.730	10,17%	Rovinj	723.352	18,32%
Novalja	441.992	9,22%	Poreč	706.082	17,60%
Omiš	438.426	10,41%	Pula	690.475	16,09%

Izvor: eVisitor

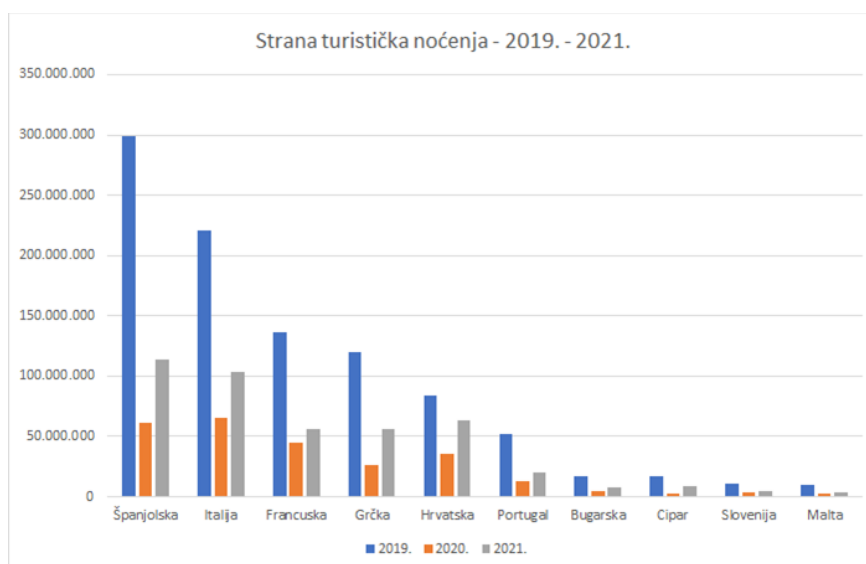

Izvor: eVisitor

Usporedba rezultata Hrvatske i ključnih konkurenata

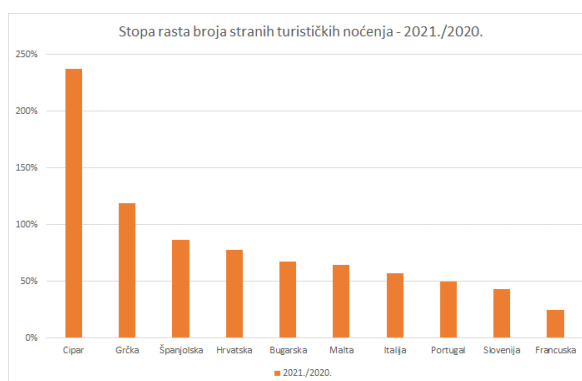
Hrvatska je tijekom 2020. i 2021. godine dijelila sudbinu ostatka Europe i svijeta glede značajnog pada potražnje sa svih emitivnih turističkih tržišta.

Ipak, u usporedbi sa setom odabranih konkurenata na području Južne/Jugoistočne Europe naša je zemlja tijekom pandemijskog razdoblja (2020. i 2021. godina) ostvarila iznadprosječno dobar rezultat.

Izvor: EUROSTAT

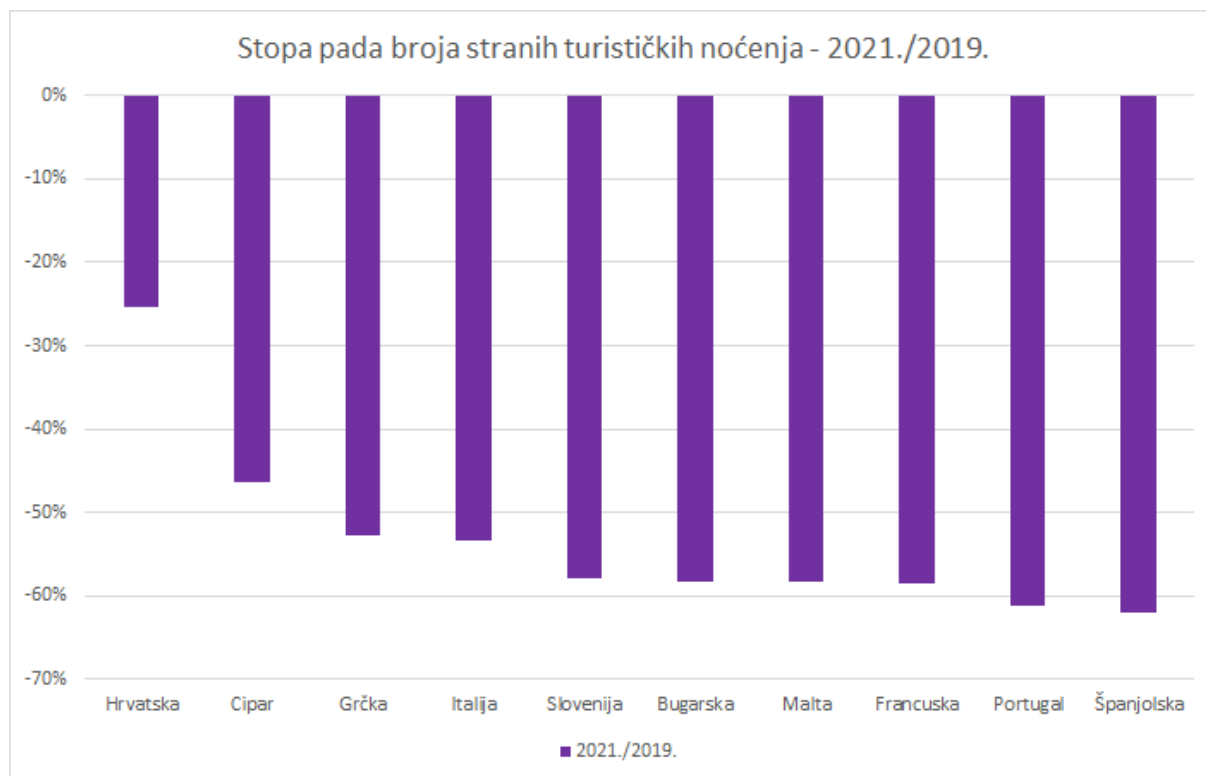
U krugu svih zemalja s kojima su podaci Hrvatske vezani uz ostvarenja stranog komercijalnog turističkog prometa stavljeni u odnos (Španjolska, Italija, Francuska, Grčka, Portugal, Bugarska, Cipar, Slovenija, Malta), rezultati naše zemlje najbolji su u pogledu postizanja najmanje stope pada u 2020. godini, u odnosu na promete posljednje predpandemijske godine (2019.).

Izvor: EUROSTAT

U 2021. stopa rasta stranog komercijalnog turističkog prometa u odnosu na godinu dana ranije za Hrvatsku je iznadprosječna te se na takav način naša zemlja u 2021. najviše približila predpandemijskoj razini prometa, od svih promatranih zemalja.

Grafikon 4.

Izvor: EUROSTAT

Zaključne konstatacije

U predpandemijskom razdoblju (do 2019. godine) Hrvatska je bilježila kontinuirani rast turističkog prometa, uz istovremeni snažan rast volumena smještajnih kapaciteta. Pritom, potrebno je naglasiti kako je rast mjeran brojem kreveta prvenstveno doživio segment obiteljskog smještaja (te prema prirodi ponude srodnih apartmana za najam u vlasništvu pravnih osoba i obrta), dok su hotelski kapaciteti rasli neznatno, a kampovi zabilježili čak i blagi pad raspoloživih kapaciteta.

Činjenica da je stopa rasta broja kreveta, prvenstveno već spomenutih kapaciteta obiteljskog smještaja, nadmašivala stopu rasta potražnje (broja ostvarenih turističkih dolazaka i noćenja) rezultirala je i generalnim padom prosječne popunjenosti objekata obiteljskog smještaja.

S druge strane, može se konstatirati kako je ulaganje u kvalitetu bilo valorizirano u svim smještajnim segmentima, uz primjetnu korelaciju između kategorije objekata i njihove popunjenosti (veća kategorija → bolja popunjenost).

Pojava COVID-19 pandemije u 2020. dovela je do generalno velikog pada potražnje za putovanjima, što su u značajnoj mjeri osjetile i hrvatske destinacije, a pretežit dio prometa u takvim je okolnostima bio koncentriran na ljetne mjesece. Na takav način, stope popunjenosti svih vrsta smještaja značajno su pale u odnosu na razine zabilježene tijekom 2019. godine, a najveći pad doživio je hotelski smještaj. Glede portfelja smještajnih kapaciteta na nacionalnoj razini, valja primijetiti kako u pandemiji nije došlo do pada ponude hotelskog smještaja i kampova, dok je obiteljski smještaj doživio određenu kontrakciju.

Ipak, činjenica da popunjenost raste s kategorijom objekta (veća kategorija → bolja godišnja prosječna popunjenost) ostala je neupitna i tijekom pandemijskih godina, neovisno o vrstama objekata.

U 2021., unatoč i nadalje prisutnoj pandemiji, turistički se tijekom u određenoj mjeri normaliziraju, iako uz vrlo slabu predsezonu te solidne ljetne i posezonske brojke. Stope popunjenosti tijekom 2021. znatno su bolje od onih u 2020., iako u većini slučajeva (posebice kada je riječ o hotelima) još uvijek ostaju ispod razine 2019. godine.

Sveukupno gledano, Hrvatska je tijekom 2020. i 2021. godine dijelila sudbinu ostatka Europe i svijeta glede značajnog pada potražnje sa svih emitivnih turističkih tržišta. Ipak, u usporedbi sa setom odabranih konkurenata na području Južne/Jugoistočne Europe, tj. Mediterana Hrvatska je tijekom pandemijskog razdoblja ostvarila osjetno iznadprosječno dobar rezultat.